

Карла Селихар
Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору
selihar025@gmail.com

Визионарство Карла Бијеличког: 160 година библиотекарства у Сомбору

Сажетак

Сомборска библиотека „Карло Бијелички“ је једна од најстаријих библиотека код Срба и ове године слави 160 година свог постојања. Најзаслужнији за њено оснивање 1859. године био је финансијски службеник Карло Бијелички (1813–1878). Педесетих година 19. века аустријска власт је будно пратила рад свих културних удружења, а целокупни културно-просветни живот био је условљен унутрашњом и спољашњом политиком Беча, који је настојао да њихов рад потчини контроли органа Министарства унутрашњих дела. Бијелички, велики заљубљеник у књигу, свестан чињенице да је народу приступачно само минимално образовање, обратио се Бечком удружењу за ширење књига и брошура ради народног образовања, са жељом да у Сомбору оснује Читалачки кружок под његовим покровитељством. Незадовољан настојањима Удружења да утиче и усмерава ставове и гледишта читалаца, ослањајући се на сомборске општинске снаге, Бијелички са својим пријатељима оснива Удружење за оснивање Општинске јавне библиотеке у Сомбору. Национално неопредељен и аполитичан, поклоник просветитељских идеја, у времену када долази до интензивног развоја национализма и грађанских националних политичких партија, Бијелички остварује свој животни циљ – оснивање Општинске јавне библиотеке. У првим годинама рада библиотеке, Карло Бијелички, као секретар и библиотекар, успева да оформи фонд од готово 23.000 књига. Схватајући значај свога посла, строго водећи рачуна о његовом стању и чувању, с времена на време је штампао Каталоге у којима је давао и преглед дародаваца и дарованих књига, изводе из Статута Општинске јавне библиотеке, важнија решења Генералних скупштина, списак чланова Управе и стање књижног фонда.

У раду ће се кроз живот и хуманистичко-просветитељске идеје оснивача, изложити настанак и развој сомборске библиотеке, као и осветлети живот једног истинског библиофила.

Кључне речи: Карло Бијелички (1813–1878), Удружење за оснивање Општинске јавне библиотеке, Градска библиотека „Карло Бијелички“, Сомбор